

การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนรินทร์ เขต 3
Study of the Operations of the Student Support System
of Educational Institutions under the Jurisdiction
of Surin Primary Educational Service Area Office 3

ดาวิกา เห็นงาม¹ กฤษฎา วัฒนศักดิ์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนรินทร์ เขต 3 จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนรินทร์ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie and Morgan และสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสอบถาม แบบประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าความเที่ยงตรงเนื้อหาเท่ากับ 1 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test, F- test และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีเชฟเฟ

ผลการวิจัย พบว่า

1. การวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน

2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนรินทร์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

2.1 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนรินทร์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการส่งต่อนักเรียน

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

อีเมลล์ 630401320019@nmc.ac.th, wootchanart2527@gmail.com

² อาจารย์ประจำ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

อีเมลล์ Krisda@nmc.ac.th

2.2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

The research purposes were to study and to compare the operations of the student support system of educational institutions under the jurisdiction of Surin Primary Educational Service Area Office 3, classified by the position, education level, and work experience. The population was the administrators and teachers of educational institutions under the jurisdiction of Surin Primary Educational Service Area Office 3; the sample group was the 350 personnel, determined by the Krejcie and Morgan table, and selected by the stratified random sampling method. The research instrument was the 5-level estimate rating scale questionnaire with content validity 1.0 and totally reliability 0.97. The data analysis statistics were the mean, standard deviation, t-test, F- test, and tested for pair different by Scheffe' method.

The research findings were:

1. The analysis results of the operations of the student support system of educational institutions under the jurisdiction of Surin Primary Educational Service Area Office 3 found the opinion overall was the high level. The each aspect consideration found all aspects were at high level; the highest opinion was the student referral aspect, followed by the promoting student development aspect, and the knowing students individually aspect, the lowest opinion was the student screening aspect.

2. The operations comparison of the student support system of educational institutions under the jurisdiction of Surin Primary Educational Service Area Office 3, classified by the position, education level, and work experience were:

2.1 The operations comparison of the student support system of educational institutions under the jurisdiction of Surin Primary Educational Service Area Office 3, classified by the position found the overall and each aspect were different at the statistics significance level .05 exception the student referral aspect.

2.2 The operations comparison of the student support system of educational institutions under the jurisdiction of Surin Primary Educational Service Area Office 3, classified by the education level found the overall and each aspect did not different exception the student referral aspect was different at the statistics significance level .05.

2.3 The operations comparison of the student support system of educational institutions under the jurisdiction of Surin Primary Educational Service Area Office 3, classified by the work experience found the overall and each aspect did not different.

Keywords: Operations Comparison of The Student Support System

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

กระแสโลกาภิวัตน์และการดำรงอยู่ในสังคมยุคข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่แทรกซึมวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมทุกรูปแบบ ทำให้คนไทยโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว รุนแรง และเต็มไปด้วยสถานการณ์ปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน การไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาสู่สังคมไทยด้วยกระบวนการทางทุนนิยมและบริโภคนิยม ในขณะที่วัฒนธรรมดั้งเดิมนับวันแต่จะอ่อนแอลง ทำให้เด็กและเยาวชนตกเป็นเหยื่อของสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมดังกล่าวจนนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และความล้มเหลวทั้งทางด้านการเรียน และความไม่มั่นคงในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง สถาบันทางสังคม และปัจเจกบุคคล จะเห็นได้ว่าปัญหาของเด็กไทยที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน หลายปัญหาล้วนมีรากฐานสำคัญมาจากปัญหาเดิมที่ไม่ได้รับการแก้ไขโดยเฉพาะรากของปัญหาที่เกิดขึ้นตั้งแต่หน่วยที่เล็กที่สุดคือสถาบันครอบครัว ประกอบกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน ยิ่งทวีให้ปัญหาของเด็กที่เกิดขึ้นมีมิติที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ซึ่งหากว่าทุกภาคส่วนในสังคม โดยเฉพาะในระดับนโยบายไม่เร่งแสวงหาทางออกร่วมกันเพื่อรับมือป้องกันและแก้ไขปัญหารวมทั้งการร่วมกันกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเด็กไทยที่ชัดเจนและครอบคลุมรอบด้าน อาจจะทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กทวีความรุนแรงมากขึ้น บั่นทอนคุณภาพของเด็กไทยให้ตกต่ำลง เด็กขาดศักยภาพที่จะแข่งขัน และขาดความพร้อมที่จะพัฒนาประเทศให้มีขีดความสามารถทัดเทียมกับประเทศในประชาคมอาเซียนต่อไปในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

ระบบการดูแลช่วยเหลือเหล่านักเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาการแข่งขันทุกรูปแบบ ก่อให้เกิดความทุกข์ความกังวลใจ ความเครียดซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนจนนำไปสู่การเกิดปัญหาและสภาวะวิกฤตทางสังคมซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะที่มีบทบาทในการพัฒนา

คุณภาพการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เล็งเห็นว่าภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นต่อเด็กและเยาวชนอย่างมากมาย เช่น การทะเลาะวิวาท การแต่งกาย ชู้สาว ยาเสพติด การแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนอย่างผิดกฎหมาย ฯลฯ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศในอนาคต จึงมีนโยบายสำคัญที่จะต้องร่วมมือกับทุกฝ่ายทั้งในและนอกระบบการศึกษาในการแก้ไขปัญหา วิธีกรหนึ่ง คือ นำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาดำเนินการอย่างจริงจังอีกครั้ง เนื่องจากการติดตามประเมินผลพบว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นระบบที่ช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งยังช่วยเสริมสร้างคุณภาพที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน ทั้งทางด้าน ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษา มีหน้าที่จัดการศึกษาให้กับนักเรียน โดยมีครูเป็นผู้ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนเพื่อพัฒนาคนให้เป็นคนดี คนเก่ง และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขการศึกษาของไทยในอดีต ครูมีหน้าที่สอนหนังสือและสอนคนควบคู่กันไป ครูจะดูแลเอาใจใส่ลูกศิษย์อย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของสังคม ปัจจุบันครูส่วนใหญ่มุ่งเน้นการสอนหนังสือมากกว่าการสอนคน ทำให้การดูแลเอาใจใส่แก่นักเรียนลดลง อันเป็นผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์และสร้างปัญหาให้กับสังคม ผลกระทบที่สำคัญ ได้แก่ปัญหาด้านการเรียน นักเรียนขาดความสนใจในการเรียน มาโรงเรียนสาย และหนีเรียนปัญหาด้านความประพฤติ เกี่ยวกับการแต่งกายผิดระเบียบ ก้าวร้าวไม่สุภาพ ปัญหาการขาดระเบียบวินัย ไม่ปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียน ปัญหาด้านยาเสพติด ทำให้พบว่านักเรียนมีการทดลองใช้สารเสพติด และมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา ปัญหาการทะเลาะวิวาท เทียบเท่า มั่วสุมทางเพศ ที่ก่อให้เกิดผลเสียแก่ตัวเองและสังคม ส่งผลกระทบต่อคุณภาพประชาชนของประเทศและความเจริญของประเทศ ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมคุณภาพของประชาชน คือการอบรมเลี้ยงดู และการจัดการศึกษา ครูจึงมีหน้าที่ดูแลส่งเสริม สนับสนุนป้องกัน และช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด บทบาทหน้าที่ของครูนอกจากให้ความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพแล้ว ครูต้องรู้หลักจิตวิทยา ที่เป็นศาสตร์เกี่ยวกับพฤติกรรมและการกระทำของเด็ก เพื่อช่วยเหลือเด็กตามวัยและพัฒนาการต่างๆ ดังนั้นจึงจำเป็นที่นักเรียนต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างดีจากพ่อแม่เมื่ออยู่ที่บ้าน และจากครู เมื่อมาอยู่ที่โรงเรียน ทำให้เกิดสัมพันธภาพระหว่างครูกับศิษย์ใกล้เคียงกันกับสัมพันธภาพระหว่างบิดา มารดาและบุตร ผู้บริหารสถานศึกษาก็เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อบรรลุจุดหมายของการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องมีศักยภาพ สมรรถภาพและคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถและคุณธรรมจริยธรรม เพื่อดำเนินการให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย และจุดมุ่งหมายของการบริหาร ที่มุ่งหวังให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 ได้ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้สถานศึกษาในสังกัด จัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อวางแผนและจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา ช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหาให้แก่เด็กนักเรียนในแต่ละด้าน แต่การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3 ส่วนใหญ่ยังไม่บรรลุเป้าหมายตามแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจาก

สถานศึกษามีความแตกต่างหลากหลายทั้งรูปแบบการบริหารจัดการ ช่วงชั้นที่เปิดสอน วัยของนักเรียนที่ต้องใช้จิตวิทยาและทักษะในการทำความเข้าใจนักเรียนที่ต่างกันไป ความรู้และความสามารถของผู้บริหารและครูในสถานศึกษาแต่ละแห่งซึ่งล้วนแต่เป็นปัญหา อุปสรรคต่อการดำเนินงานทั้งสิ้น

จากสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางในการในการปรับปรุงพัฒนา การดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เหมาะสม ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเต็มตามศักยภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นที่มุ่งหวังของสังคมในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มี ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 แตกต่างกันไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำนวน 3,618 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน และสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) 0.98 ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3
2. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ ไปยังผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน โดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ จำนวน 350 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลคำนวณค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อทราบระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา โดยใช้ค่า t - test (Independent Samples) และจำแนกประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One Way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.80	0.71	มาก	3
2	ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.67	0.79	มาก	5
3	ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน	3.87	0.72	มาก	2
4	ด้านการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน	3.72	0.79	มาก	4
5	ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.87	0.58	มาก	1
ภาพรวม		3.79	0.72	มาก	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 3.87$, S.D.= 0.58) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 3.87$, S.D.= 0.72) และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.80$, S.D.= 0.71) ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 3.67$, S.D.= 0.79) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

2.1 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการส่งต่อนักเรียน

2.2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยภาพรวมมีอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน และด้านการ

รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลียา ยอดมัน (2560) ได้ศึกษา สภาพปัญหา และแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชายโสธร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤติยา มณีภาศ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเมืองแฉ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 พบว่า 1) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารจัดการ ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนเมืองแฉ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 ใน 4 ด้าน ทั้งโดยภาพรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

2.1 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านด้านการส่งต่อนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี โกสุมาลย์ (2560) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความ คิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาย นันทะเสน (2558) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านแม่อุสุ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนา มีความแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 การเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวลีย์ เพชรจันทร์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางพัฒนาระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการคัดกรองนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

(1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนำข้อมูลนักเรียนไปใช้ส่งเสริม การ
ป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้ถูกต้องและเหมาะสม และปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นปัจจุบันอยู่
เสมอ

(2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครองใน
การคัดกรองเพื่อจำแนกกลุ่มนักเรียน และจัดให้นักเรียนทุกคนได้รับการคัดกรองเพื่อจำแนกกลุ่มนักเรียน

(3) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนทั้งในกลุ่มปกติและ
กลุ่มเสี่ยง และจัดกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของที่ปรึกษา

(4) ด้านการป้องกันแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับปัญหา
บุคลิกลักษณะและสภาพแวดล้อมของนักเรียน และมีการประสานงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดกิจกรรมเพื่อนช่วย
เพื่อน

(5) ด้านการส่งต่อนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหารุนแรงโดยได้รับ
การสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจากนักสังคมสงเคราะห์ และดำเนินการเกี่ยวกับนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหารุนแรง
โดยได้รับการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจากจิตแพทย์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรมีการศึกษาวิธีการใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยการทำเป็น
Case study ด้านพฤติกรรมการเรียนและความร่วมมือจากผู้ปกครอง

(2) ควรมีวิจัยเชิงสำรวจปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา

(3) ควรมีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนารูปแบบในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะเป็น
แนวทางให้กับครูในการนำผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(4) ควรมีการศึกษาวិธีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. (ออนไลน์) ค้นเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2564, จาก
<http://www.moe.go.th/>.

14 พฤษภาคม พ.ศ. 2565 เข้าร่วมประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานแบบ Online

- กฤติยา มณีภาศ. (2560). ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเมืองแจ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37. วารสารบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ยุวดี โกสุมาลย์. (2560). สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสุวรรณภูมิพิทยไพศาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ลัดดาวลีย์ เพชรจันทร์. (2559). ปัญหาและแนวทางพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์นี้หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- สมชาย นันทะเสน. (2558). การศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านแม่อุสุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา เอกสารสรุปย่อองค์ความรู้สำหรับพัฒนาทีมงานขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาอย่างยั่งยืนปีการศึกษา 2552. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อัญชลีญา ยอดมัน. (2560). สภาพปัญหา และแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาโยธธ เขต 1. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.